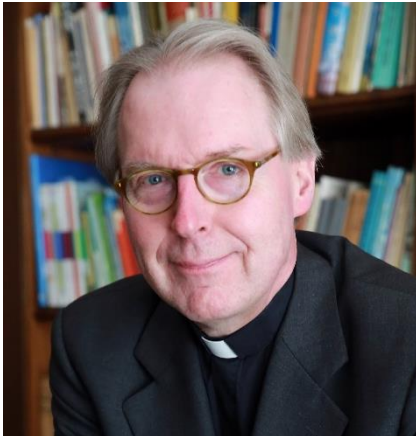

HOOP IN EEN ANGSTIGE TIJD

De laatste zondag van april reis ik met duizend Nederlandse katholieken naar Rome voor de nationale bedevaart in het kader van het Jubeljaar 2025. Uit ons bisdom heeft zich een mooie groep gelovigen ingeschreven. De meeste Nederlandse bisschoppen zijn ook van de partij. Paus Franciscus heeft het Jubeljaar het thema *Pelgrims van Hoop* meegegeven. Voor iedere christen geldt heel het leven als een pelgrimage op weg naar de ontmoeting met God van aangezicht tot aangezicht. Voorlopig zijn wij op deze aarde onderweg met hoop als een belangrijke bron van inspiratie. Hoop geldt voor een christen immers als een deugd die in God geworteld is. Vanuit Gods toekomst valt licht op het heden.

Moedeloos

De tijd waarin wij leven doet er echter alles aan om de hoop in ons hart te doven. Op velerlei terrein heerst er angst en onrust. Ik denk niet alleen aan het oorlogsgeweld op vele plekken

maar ook aan de ontwikkelingen in Washington en Den Haag. Grote problemen rond klimaat, stikstof, migratie, toeslagen en woningbouw worden ontkend of doorgeschoven. De moed kan ons daardoor heel gemakkelijk in de schoenen zinken. Veel burgers maken zich ernstig zorgen over alle speculaties over een mogelijke agressie vanuit Rusland. Tegen die achtergrond klinkt een woord als hoop ons misschien wel mooi in de oren maar zijn wij feitelijk eerder moedeloos dan hoopvol.

Wij zijn de tijden

Tegen die achtergrond moest ik denken aan de mooie Huizinga-Lezing die Beatrice de Graaf eind vorig jaar in Leiden heeft gehouden. Zij liet zich daarbij inspireren door een preek van Augustinus. De mensen jammeren over slechte en moeilijke tijden. Maar de kerkvader zegt dat als wij goed leven, de tijden vanzelf goed worden. Zoals wij zijn, zo zijn de tijden. Natuurlijk kunnen wij geen invloed uitoefenen op het beleid van Poetin of Trump en zelfs onze invloed op onze Haagse politici is heel beperkt. Maar dat is anders als het gaat om ons eigen gezin, onze school, ons werk, ons dorp of onze stadswijk.

Beweging van Hoop

In dat kader wijs ik graag op de *Beweging van Hoop* die de Nederlandse bisschoppen in dit Jubeljaar zijn gestart. Er gebeuren in onze samenleving ook tal van

goede en mooie dingen. Onze media hebben de neiging om vooral het negatieve nieuws te accentueren. Goed nieuws lijkt geen nieuws te zijn. Maar daardoor dreigen wij somber en moedeloos te worden. De Beweging van Hoop wil, onder andere via een website, juist wijzen op plekken en verhalen van hoop. Wie met hoopvolle ogen kijkt, ziet andere dingen dan wanneer wij somber zijn. Vanuit hoop kunnen wij zelf ook tot concreet handelen komen. Wij kunnen zorgen hebben over een doorgeschoten individualisme binnen onze samenleving. Maar er zijn tegelijkertijd nog enkele miljoenen mantelzorgers en vrijwilligers die het cement van onze samenleving vormen. Juist veel kerkmensen zijn bereid om iets goeds te doen voor een ander. Een vriendelijk woord, een glimlach, een maaltijd voor de alleenstaande buurman of het aanbod om boodschappen te doen voor een senior, kan de dag van iemand helemaal goed maken. Kleine tekenen of gebaren van hoop, kunnen mensen bemoedigen en perspectief bieden.

Bedevaart

Als christenen zijn wij geroepen om negativisme, die mensen hopeloos maakt, zoveel mogelijk terug te dringen. De komende bedevaart naar Rome wordt hopelijk ook een reis die de deelnemers zal bemoedigen. Uiteindelijk putten wij allen, bedevaartgangers en thuisblijvers, onze kracht uit Christus zelf.

Niet voor niets wordt de Heer in het Nieuwe Testament onze hoop genoemd. Ik nodig u daarom van harte uit zich in dit Jubeljaar aan te sluiten bij de Beweging van Hoop.

Mgr. dr. Gerard de Korte

Agenda

(n.b. ma-vr 8.30 uur Eucharistie in de kathedraal tenzij anders vermeld)

Mei

- 01 Nationale bedevaart Rome
- 02 Nationale bedevaart Rome
- 04 Opening meimaand kathedraal
- 06 vergadering Permanente Raad, Baarn
- 07 14.00 gesprek religieuzen
- 08 10.00 stafvergadering
14.00 dekenenvergadering
- 10 Eucharistieviering Gemert
- 11 12.00 Eucharistie kathedraal
13.00 Processie
- 12 16.00 Adrianusfonds
- 13 10.30 bisschoppenconferentie
- 15 10.00 stafvergadering
14.00 priesteraad
18.00 vergadering PKN-Kurhessen Waldeck
- 16 19.00 leesgroep Utrecht
- 17 12.30 Duitse gasten kathedraal
- 18 10.00 kathedraal
- 19 11.00 Dag voor de religieuzen
- 21 11.30 lezing Tilburg
15.00 gesprek met SG bisschoppen
- 22 10.00 stafvergadering
15.30 REA
- 23 16.00 familiepastoraat
- 24 10.00 Power of Fire
- 25 11.00 H.Vormsel Tilburg
- 26 14.00 benoemingencommissie
- 27 17.00 afscheid medewerker KNR
- 28 10.00 overleg bisdom-PKN
- 29 10.00 Hemelvaart kathedraal
- 30 14.00 studiemiddag slavernij
- 31 17.30 H. Vormsel Vught

Incardinatie

De zeereerwaarde heer **Yves Mambueni Makiadi**, voorheen lid

van de Congregatie van Comboni Missionaries, pastor van de parochie Heilige Mi-

chaël te Schijndel, is per 1 december 2024 geïncardineerd in het bisdom van 's-Hertogenbosch.

De zeereerwaarde heer **Issag Jesudass**, voorheen lid van de

Congregatie van de Herald of Good News, pastoor van de parochie Heilige Willibrordus te Gemert, is

per 3 december 2024 geïncardineerd in het bisdom van 's-Hertogenbosch.

Beide priesters van harte gefeliciteerd en welkom als priester van ons bisdom.

Inspiratiedagen

Catechese & Evangelisatie

Binnenkort start in het bisdom een serie inspiratiebijeenkomsten Catechese & Evangelisatie. Hiermee gaat het bisdom in op de aanbevelingen uit het dioceesaan synoderapport 'Hoopvol luisterend naar Gods Geest' (2022) alsook de vraag naar ondersteuning die gehoord werd tijdens de dekenale visitaties (2024-2025).

Bundeling van krachten

De bijeenkomsten zijn bedoeld om priesters, diakens, pastoraal werkers en catechisten rond het

brede dienstwerk van de verkondiging bij elkaar te brengen. Er wordt gelegenheid geboden om de uitdagingen, die er in deze tijd zijn bij de verkondiging van het Evangelie, met elkaar te delen. Er zal gezocht worden hoe krachten kunnen worden gebundeld.

Nieuw elan

Het gaat echter om inspiratiedagen... dus allereerst om nieuwe inzichten te verkrijgen, nieuwe ideeën op te doen en nieuw elan te brengen. Daarom wordt er telkens een (nieuw) project of initiatief gepresenteerd en besproken. Op de eerste bijeenkomst zal dat een Handreiking voor het Catechumenaat zijn.

Beweging van Hoop

Met deze nieuwe serie bijeenkomsten probeert het bisdom nieuwe wegen te gaan in het dienstwerk van het Evangelie.

Ze wil daarmee aansluiten op de Beweging van Hoop die door de bisschoppen van Nederland in dit Jubeljaar 2025 is begonnen.

Meer info:

www.bewegingvanhoop.nl

Jubilea

12½ jaar diaken

10 mei

P.W.M. Buijs diaken Sint-Oedenrode (Toxopeusstraat 14, 5351BV Berghem)

Drs. B.W.G.T.M. Leijters lic. diaken Valkenswaard (Markt 23, 5581GK Valkenswaard)

Power of Fire

Power of Fire dag

Op **24 mei** vindt de jaarlijkse dag voor vormelingen plaats in Den Bosch! Alle parochies hebben inmiddels een uitnodiging gehad, en kunnen zich

nog tot **18 mei** aanmelden.

De Power of Fire start met een eucharistieviering waar Mgr. De Korte voor zal gaan. Vervolgens gaan we naar het Sint-Janscentrum, waar we kunnen starten met het **Grote POF-spel**. Alle vormelingen zijn in groepjes verdeeld, waarna zij per groepje een speltasje ontvangen. Daarin zit alles wat nodig is om zo veel mogelijk punten te verzamelen. Daarnaast zijn er ook opdrachten in Den Bosch, waar onze vrijwilligers klaar staan om punten uit te delen met verschillende spellen. Het groepje met de meeste punten wint onze wisseltrofee, die vorig jaar is gewonnen door een combinatie groepje van de parochies Sint Petrus' stoel uit Eindhoven en Sint Willibrordus uit Eersel. We hopen dit jaar weer veel parochies te ontvangen, voor vragen neem contact op met Aletta Steensma: asteensma@bisdomdenbosch.nl.

Helpen bij de Power of Fire

De Power of Fire wordt gedragen door veel van onze (jonge) vrijwilligers. We kunnen alle hulp goed gebruiken om er een mooie en gezellige dag van te maken! Mocht u het zelf leuk vinden om ook mee te helpen, of mocht u tieners of jongeren kennen die

de Power of Fire op deze manier nog een keer willen meemaken, neem dan contact op met Aletta Steensma via e-mail: asteensma@bisdomdenbosch.nl.

Rome-bedevaart

Samen op pelgrimstocht

Paus Franciscus heeft gelovigen uit de hele wereld uitgenodigd om tijdens het Heilig Jaar 2025 op bedevaart naar Rome te komen. Tijdens de meivakantie is de nationale bedevaart naar Rome, waaraan pelgrims uit alle bisdommen en katholieke maatschappelijke organisaties deelnemen. De thuisblijvers kunnen dagelijks de berichtgeving hierover volgen op www.bisdomdenbosch.nl

Familiepastoraat in Rome

Ook de gezinnen nemen deel aan deze Romereis.

Zij gaan op reis en nemen mee:

- 22000 legoblokjes om te bouwen aan de kerk van morgen.
- 2 grote canvasdoeken om onze kerk creatief weer te geven
- Een Bijbels 'wie ben ik?'
- Papieren engeltjes voor ons engeltjesspel tijdens de week
- Lucy in haar draagzak

- een piano
- een parachute met bal

- het bonte avondlied
  - het spel van Hoop
- en een heleboel gezelligheid! Volg ons via facebook: Familiepastoraat Bisdom Den Bosch.

Jongerenreis

De Franciscanen organiseren samen met de Augustijnen, de Dominicaanse familie en de Focolarebeweging een negendaagse jongerenreis naar Rome.

Met stops in San Gimignano, As-

sisi, Bologna en Loppiano is er een uitgebreid programma waarbij deelnemende jongeren kennis kunnen maken met verschillende spiritualiteitsbelevingen. Maar het zwaartepunt van de reis ligt natuurlijk in Rome, waar we zullen aansluiten bij de '**Jubilee of the Youth**', oftewel de internationale bijeenkomst voor jongeren ter ere van het Jubeljaar. Het gaat om een busreis van 28 juli tot en met 5 augustus, waarvoor jongeren kunnen zich nog aanmelden!

De inschrijving zal op **31 mei** sluiten. Meer informatie is te vinden op

www.minderbroedersfranciscanen.net

voor vragen neem gerust contact op met Aletta Steensma: asteensma@bisdomdenbosch.nl.

Dialog: gedenken

De rituelen en gewoonten rond het sterven en begraven van een dierbare worden in het Jodendom gekenmerkt door respect en liefdevolle zorg voor de overledene. Kenmerkend is dat Joden altijd worden begraven; het cremen van een menselijke lichaam is niet toegestaan. De begrafenis volgt zo snel mogelijk op het overlijden, hoewel dit om praktische redenen kan worden uitgesteld, bijvoorbeeld als familieleden van ver moeten komen om de begrafenis bij te wonen. De begrafenis vindt plaats op een Joodse begraafplaats. Aangezien niet iedere gemeente over een (nog in gebruik zijnde) Joodse begraafplaats beschikt, kan het zo zijn dat de overledene ver van zijn laatste woonplaats begraven wordt.

Zowel de kist als de kleding die de overledene in de kist draagt zijn eenvoudig. Gewikkeld in het eigen gebedskleed (de *talliet*), dat vaak bij de bar of bat mitswa als geschenk is ontvangen, ligt de gestorvene in een simpele vurenhouten kist. Een hoek van het gebedskleed hangt uit de kist, waarvan het koord met knopen is afgeknipt. Dit symboliseert dat sommige *mitswot* (voorschriften) die tijdens het leven werden nageleefd, nu niet meer van toepassing zijn. Het gebedskleed bedekt het hoofd en gezicht van de overledene. Speciale kousjes die lijken op de vorm van de Hebreeuwse letter *sjien* bedekken de voeten. De handen liggen niet zoals bij christenen gevouwen op

de buik of borst, maar open en los van elkaar met de handpalmen naar boven in een ontvangende houding.

Na de feitelijke begrafenis begint de rouwperiode waarvan de eerste week *sjiva* wordt genoemd. De gemeenschap ondersteunt de rouwenden door de meest praktische zaken zoals koken en huishoudelijk werk uit handen te nemen. Tijdens *sjiva* zit men op lagere stoelen dan gewoonlijk. Elf maanden na het overlijden wordt de grafsteen (de *matsewa*) op het graf geplaatst en is het niet meer gepast dat de rouwenden zelf over het overlijden beginnen. Op het graf plaatsen bezoekers geen bloemen maar stenen als teken van aandacht en herinnering. De namen van alle overledenen worden in de bijeenkomsten genoemd: individueel in het seizoen of de datum dat ze overleden zijn ("Yahrzeit" genoemd) en allen gezamenlijk tijdens de bijeenkomst op Jom Kipoer.

DE DISGENOTEN

Ida G.M. Gerhardt

*Het simpele gerei,
het brood, dat is gesneden,
de stilte, de gebeden –
Want de avond is nabij.*

*Uit tranen en uit pijn
dit samenzijn verkregen :
bij sober brood de zegen
twee in Uw naam te zijn.*

*Waar aan de witte dis
Uw teken wordt beleden
verschijnt Gij –: 'U zij vrede.'
gij Brood – zij Wijn – zij Vis.*

Gerardusfonds

Bisschop De Korte steunt graag diaconale en oecumenische projecten.

In dat kader is het **Gerardusfonds** opgericht.

Als u de bisschop wilt steunen, kunt u een gift overmaken.

Uw schenking is welkom op bankrekeningnummer:

NL48 ABNA 0403 9331 10

ten name van:
Gerardusfonds Den Bosch

Colofon

NieuwsBrief is een uitgave van **bisdom van 's-Hertogenbosch**

De BisdomNieuwsbrief wordt gratis verspreid bij het pastoraal kader en bij belangstellenden.

Een bijdrage ter dekking van de kosten wordt op prijs gesteld (*publiciteitsfonds*)
NL63 INGB 0001 3284 65)

Aan- / afmeldingen en wijzigingen voor de nieuwsbrief graag doorgeven via mail: nieuwsbrief@bisdomdenbosch.nl

Bezoekadres:

Parade 11
5211 KL 's-Hertogenbosch

Postadres:

Postbus 1070
5200 BC 's-Hertogenbosch

T 073 523 20 20
E info@bisdomdenbosch.nl
W www.bisdomdenbosch.nl